

อัตลักษณ์ชุมชนประมงท้องถิ่นสู่การออกแบบภาพกราฟิกเพื่อการจัดการพื้นที่

สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรม*

LOCAL FISHING COMMUNITY IDENTITY TO GRAPHIC DESIGN FOR ARCHITECTURAL
MANAGEMENT OF BANG SARAY BEACH PARK AREA

วชรินทร์ สุปัญญา

Vacharin Supanyo

คณะศิลปะการประติมากรรม มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี ประเทศไทย

Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University, Chonburi, Thailand

Corresponding author E-mail: vacharin1961@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่ ในบริบทของการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมของชุมชน และแนวทางการพัฒนาชุมชนบางเสร่ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มชาวประมง กลุ่มประชาชนในและนอกตำบลบางเสร่ ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมทั้ง 4 ด้าน ที่ได้เลือกนี้เป็นวัฒนธรรมในภาพรวมของชุมชนประมงบางเสร่ และวิเคราะห์อัตลักษณ์ ดังนี้ 1) วัฒนธรรมด้านวรรณกรรมพื้นบ้าน คือ วิถีประมง อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นวิถีประมง 2) วัฒนธรรมด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานที่สักการะ คือ วัดหลวงพ่อดำอยู่ อัตลักษณ์โดยใช้ภาพแทนเป็นวัดหลวงพ่อดำอยู่ 3) วัฒนธรรมด้านภูมิศาสตร์ทางทะเลคือ วิถีทะเล อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นวิถีทะเล และ 4) วัฒนธรรมด้านภูมิทัศน์ คือ ค่ายลูกเสือและต้นยางนา (สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่) อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นต้นยางนา (สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่) โดยการวิเคราะห์และบูรณาการภาพกราฟิกแทนอัตลักษณ์ชุมชนร่วมกับแนวคิดหลัก (Main Conceptual Design) เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ด้วยแกนความคิด (Theme Design) เชิงสัญลักษณ์ของตัวแทนอัตลักษณ์ในรูปแบบของปลาประสานกับรูปทรงของผลยางนาและลายเส้นของปีกผล เพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับแนวทางการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ชุมชน, การออกแบบ, บางเสร่, ประมงพื้นบ้าน, การจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดเชิงสถาปัตยกรรม

Abstract

This article aims to study the identity of Bang Saray fishing community in the context of cultural landscape conservation of the community and the development approach of Bang Saray community by using qualitative research combined with quantitative research and using semi-structured interview tools in focus group interview with key informants and having experts check

* Received 4 September 2024; Revised 22 October 2024; Accepted 24 October 2024

and evaluate the interview forms. Data were collected from sample groups, including fishermen, people in and out of Bang Saray sub - district, community leaders, tourists and local government officials. The results of the study found that the selected 4 cultures are the overall culture of Bang Saray fishing community and the identity analysis is as follows: 1) Culture of folk literature: fishing way of life, Bang Saray fishing community identity using fishing way of life as an image 2) Culture of sacred objects and places of worship: Wat Luang Pho Thong Yu, identity using Wat Luang Pho Thong Yu as an image 3) Culture of marine geography: sea view, Bang Saray fishing community identity using sea view as an image and 4) Culture of landscape: Scout camp and rubber tree (Bang Saray Beach Public Park) , the identity of Bang Saray fishing community using rubber tree (Bang Saray Beach Public Park) as the image representative by analyzing and integrating graphic images representing the community identity together with the main concept (Main conceptual design) to lead to the management guidelines of Bang Saray Beach Public Park area with the symbolic core idea (Theme design) of the identity representative in the form of a fish combined with the shape of rubber fruit and the lines of the fruit's wings to be the criteria for the management guidelines of Bang Saray Beach Public Park area.

Keywords: Community Identity, Design, Bang Saray, Local Fisheries, Architectural Beach Park Management

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ก้าวหน้าควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมุ่งอนุรักษ์ พื้นฟู สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกได้กำหนดแผนพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) หรือ EEC ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคตะวันออกรวมถึงพื้นที่หมู่บ้านชาวประมง ตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และจากการมุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของแผนดังกล่าวทำให้เกิดธุรกิจหลากหลายที่หวังผลกำไรในพื้นที่ชุมชนบางเสร่ตามกระแสโลกาภิวัตน์ โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการสื่อสารข้อมูลสู่สังคมในวงกว้างอย่างรวดเร็ว และเกิดการย้ายถิ่นของภาคธุรกิจ,แรงงานในประเทศและต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามาในชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561) รวมถึงการแสวงหาพื้นที่ดินในทำเลที่สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งผลให้ชุมชนมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชุมชนบางเสร่ทั้ง 3 บริบท คือ วิถีชีวิตชุมชน (Way of Life) สัญลักษณ์ (Symbol) ของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ และพื้นที่ภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) ของชุมชน (กนกวรรณ คชสิทธิ์ และเอกรินทร์ อนุกุลยุทธธน, 2562) ในขณะที่บริบทของชุมชนบางเสร่ดำเนินไปตามปกติย่อมได้รับผลกระทบและอาจถูกลบเลือนด้วยกระแสพลวัตของการพัฒนาพื้นที่แห่งนี้ ประกอบกับองค์การสหประชาชาติโดยความเห็นพ้องระหว่างประเทศสมาชิกทั่วโลกได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) แบ่งเป็น 17 เป้าหมาย โดยในเป้าหมายที่ 11 เป็นการทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึงพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน (Make Cities and Human Settlements Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable) ดังนั้นการศึกษาถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาทั้งการปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของชุมชนเป็นประเด็นที่สมควรอย่างยิ่งในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการศึกษาและวิจัย

ผลจากการพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐที่พัฒนาชุมชนบางเสร่ ในบริบทของสัญลักษณ์ชุมชนในด้านภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) ที่เกิดจากนโยบายและแผนพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายในหลากหลายมิติทั้งในด้านกายภาพและสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชุมชน (เทศบาลตำบลบางเสร่, 2566) โดยในอดีตตำบลบางเสร่เป็นหมู่บ้านที่ขึ้นกับตำบลนาจอมเทียน ต่อมาหมู่บ้านบางเสร่ถูกตั้งขึ้นเป็นตำบลในปี พ.ศ. 2523 มีพื้นที่ด้านทิศตะวันตกเป็นชายหาดติดฝั่งทะเลชื่อว่า หาดบางเสร่ ส่วนหนึ่งของพื้นที่นี้เป็นสวนต้นยางนาอยู่ริมชายหาดของตำบลบางเสร่ จากคำบอกเล่าของผู้อาวุโสซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนมีความว่าสวนยางนาแห่งนี้ยืนต้นอยู่เป็นตำนานของชุมชนท้องถิ่นสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าสวนยางนาแห่งนี้ คือ สัญลักษณ์ (Symbol) ของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติหรืออีกนัยหนึ่งเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่สาธารณะทางกายภาพของชุมชนในทุกเทศกาลงานประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญและจัดขึ้นทุกปีของชาวบางเสร่จะใช้สถานที่ของวัดบางเสร่คงคาราม (กระทรวงวัฒนธรรม, 2561) ผู้นำชุมชนมีนโยบายในใช้พื้นที่บริเวณชายหาดเป็นลานประเพณีรวมถึงการจัดงานทางวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยประชาชนในชุมชนจะใช้พื้นที่ถนนเลียบชายหาดและสวนยางนาเป็นพื้นที่จัดงานมาโดยสม่ำเสมอ จึงเปรียบเสมือนว่าสวนยางนาคือพื้นที่สำหรับประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนตั้งแต่อดีต ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ระหว่างภูมิทัศน์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนประมงในท้องถิ่น นับเป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชนที่มีบทบาทหรือรัดกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชุมชนประมงบางเสร่มาอย่างยาวนาน ต่อมาเทศบาลตำบลบางเสร่ได้กำหนดให้ชายหาดบางเสร่และสวนยางนาแห่งนี้เป็นส่วนสาธารณะสำหรับชุมชน ในการทำกิจกรรมนันทนาการและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าบทบาทของพื้นที่สวนสาธารณะแห่งนี้นอกจากเป็นภูมิทัศน์ธรรมชาติของชุมชนแล้ว ยังใช้ประโยชน์เพื่อสืบสานประเพณีเพื่อดำรงวัฒนธรรมของไทยในลักษณะของภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) และยังถูกใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่นันทนาการสำหรับการพักผ่อน เล่นกีฬา สนทนาแลกเปลี่ยนจุดร่วมหรือจุดต่างทางความคิดซึ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่นอย่างหนึ่ง รวมถึงเป็นพื้นที่ให้ประชาชนในและนอกชุมชนรวมทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ศึกษาทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทางสังคมซึ่งกันและกันในลักษณะพหุสังคมอีกด้วย บ่งบอกถึงความเป็นพื้นที่ที่แสดงอัตลักษณ์ทางสังคมของชุมชนอย่างชัดเจน

แผนพัฒนาระดับท้องถิ่นฉบับทบทวน พ.ศ. 2566 - 2570 ของเทศบาลตำบลบางเสร่ ที่มีเป้าหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเสริมสร้างอัตลักษณ์ชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าและบริการในการสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับประชาชน (กองยุทธศาสตร์และงบประมาณเทศบาลตำบลบางเสร่, 2566) จึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้งภาคประชาชนและภาครัฐต่างก็คำนึงถึงผลกระทบกับวิถีชีวิตของชุมชนดั้งเดิม (Way of Life) ภาพสัญลักษณ์ (Symbol) ของภูมิทัศน์ (Landscape) ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) ของชุมชนสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs : Sustainable Development Goals) ที่ 11.4 คือ การเสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลกที่มุ่งให้ทุกชาติสมาชิกในโลกคำนึงถึงการอนุรักษ์ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของแต่ละชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์ (องค์การสหประชาชาติ, 2566)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า แม้การพัฒนาชุมชนจะมาจากหลายภาคส่วนแต่มีแนวคิดเดียวกันในการจัดการพื้นที่ภูมิทัศน์วัฒนธรรมในชุมชนบางเสร่ ให้มีศักยภาพที่เพียงพอต่อการบริการภาคประชาชนและนักท่องเที่ยวควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการสื่อความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรมวิถีชุมชน ด้วยการเสริมสร้างคุณค่าของอัตลักษณ์และวิถีชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Development) จึงสมควรศึกษาวิจัยถึง การออกแบบภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ของชุมชนในการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิทัศน์และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนประมงบางเสร่ รวมถึงการอาศัยพื้นที่สาธารณะแห่งนี้เป็นเครื่องมือสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับภาคสังคมในวงกว้างให้เข้าใจคุณค่าของอัตลักษณ์ชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่ นำสู่การออกแบบภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ ในบริบทของการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่ นำสู่การออกแบบสร้างสรรค์ภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ในบริบทของการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรมเพื่อการอนุรักษ์ เป็นการวิจัย ที่มุ่งเน้นการทำความเข้าใจเชิงลึก (In-depth Understanding) โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น ประชาชนนอกเขตเทศบาลตำบลบางเสร่และและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ

- กลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพตามแนวทางของ Nastasi, B. K. & Schensul, S. L. (Nastasi, B. K. & Schensul, S. L., 2005) คือ กลุ่มบุคคล ที่มีภูมิลำเนาอยู่ภายในชุมชนประมงบางเสร่โดยไม่จำกัดเพศ ไม่จำกัดสถานภาพ ไม่จำกัดอาชีพ ไม่จำกัดระดับการศึกษาและอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักและร่วมในการวิจัย แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มประมงพาณิชย์ จำนวน 5 ท่าน กลุ่มประมงพื้นบ้าน จำนวน 5 ท่าน กลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่นชุมชนบางเสร่ จำนวน 5 ท่าน กลุ่มชาวชุมชนบางเสร่ จำนวน 5 ท่าน และปราชญ์ชาวบ้านด้านประมงชุมชนบางเสร่ จำนวน 1 ท่าน

- กลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ตามแนวทางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 คน ได้แก่ ประชาชนนอกเขตเทศบาลตำบลบางเสร่และและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้แนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพจากการทบทวนวรรณกรรมด้วยแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษา (Document Search) และจากการสำรวจภาคสนามด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) ด้วยกล้องถ่ายภาพ แบบจดบันทึกและการบันทึกภาพนิ่ง นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามที่ Merriam, S. B. ระบุถึงแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามโดยประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนประมงบางเสร่จากมุมมองของบุคคลภายนอกพร้อมกับแนวคิดทางสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ในการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชุมชน และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม นำมาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล (Merriam, S. B., 1998)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุดที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลโดยตรง จากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมในการสำรวจภาคสนาม การสำรวจทางกายภาพ และการถ่ายภาพพื้นที่ รวมถึงการใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งกับผู้ให้ข้อมูลหลักและการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการสวนสาธารณะ ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ-การเก็บรวบรวม และจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับจากการ ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษาและจากการสำรวจภาคสนาม ด้วยการจำแนกชนิด ของข้อมูลโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุการณ์ (Event Analysis) ด้วยข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าทางสถิติ เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้แสดงผลสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่ นำสู่การออกแบบภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ ในบริบทของ การจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เพื่อการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาด้านศิลปะผสมผสาน กับการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชุมชนเชิงสถาปัตยกรรม บริบทของความสัมพันธ์ระหว่างชาวชุมชนกับอัตลักษณ์ ทางสังคมของชุมชนเป็นการเก็บข้อมูลระดับปฐมภูมิถึงมโนทัศน์ของบุคคลภายในชุมชนประมงบางเสร่ที่ในมุมมอง ถึงวัฒนธรรมของชุมชนที่มีความโดดเด่นและแตกต่างจากชุมชนประมงอื่น โดยกำหนดหมวดหมู่วัฒนธรรมของ ชุมชนประมงบางเสร่จากการศึกษา ที่ได้จำแนกไว้ 7 ด้าน เป็นฐานมโนทัศน์ในการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และร่วมในการวิจัย ดังนี้

1. วัฒนธรรมด้านวรรณกรรมพื้นบ้านโดยใช้ภาพแทนเป็นวิถีประมง
2. วัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงโดยใช้ภาพแทนเป็นทางเครื่อง
3. วัฒนธรรมด้านประเพณี พิธีกรรม และงานเทศกาลโดยใช้ภาพแทนเป็นประเพณีสงกรานต์
4. วัฒนธรรมด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานที่สักการะโดยใช้ภาพแทนเป็นวัดหลวงพ่อดำอยู่
5. วัฒนธรรมด้านภูมิศาสตร์ทางทะเลโดยใช้ภาพแทนเป็นวิวทะเล
6. วัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาทางอาหารโดยใช้ภาพแทนเป็นปิ้งย่างและหมึกน้ำดำ
7. วัฒนธรรมด้านภูมิทัศน์โดยใช้ภาพแทนเป็นสวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ (ค่ายลูกเสือและต้น

ยางนา)

การเลือกค่าอันดับของวัฒนธรรมแต่ละด้านและมีมโนทัศน์ถึงอัตลักษณ์ทางสังคมของชุมชนประมง บางเสร่ผ่านวัฒนธรรมทั้ง 7 ด้าน พบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม 4 ด้าน ดังนี้ ด้านวิถีประมง วัฒนธรรมด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อดำอยู่และวัฒนธรรมด้านวิวทะเล คิดเป็นร้อยละ 19 รองลงมา และวัฒนธรรม ด้านภูมิทัศน์สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่คิดเป็นร้อยละ 14 และชาวชุมชนให้ความเห็นว่าวัฒนธรรมทั้ง 4 ด้านนี้ ล้วนเป็นวัฒนธรรมเคียงคู่กับชุมชนอย่างยาวนานและไม่มีแนวโน้มในทิศทางที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้เนื่องจาก วัฒนธรรมเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนผสมผสานกับวิถีชีวิตหมู่บ้านประมง คือ วิถีชาวประมงกับกับความศรัทธาในสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้ปกป้องคุ้มครองภัยในช่วงทำการประมงในทะเลและจัดงานเทศกาลประเพณีบริเวณสวนสาธารณะ ในช่วงหยุดทำการประมง ส่วนวัฒนธรรมด้านอาหาร ศิลปะการแสดงและงานเทศกาลประเพณี นั้นชาวชุมชนให้ ความสำคัญในลำดับรองลงมาเพราะชาวชุมชนมีความคิดเห็นว่าชุมชนประมงในพื้นที่อื่น ๆ ก็มีวัฒนธรรมที่รื่นเริง และสร้างความสามัคคีในชุมชน

จากมโนทัศน์ถึงอัตลักษณ์ทางสังคมของชุมชนประมงบางเสร่ผ่านวัฒนธรรมทั้ง 7 ด้านแล้ว พบว่า วิธีการ วิเคราะห์อัตลักษณ์โดยการจัดกรอบ/ช่วงชั้นของอัตลักษณ์ในกรอบของ อัตลักษณ์ร่วมทางสังคม (Communal Frame) ที่เป็นอัตลักษณ์ร่วมของบุคคลภายในชุมชนประมงบางเสร่ที่มีร่วมกับคนอื่นในกลุ่มชาวชุมชนเดียวกัน และอัตลักษณ์เชิงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมต่อสังคม (Relational Frame) เป็นอัตลักษณ์ที่อยู่ในความสัมพันธ์ กับคนอื่นที่เป็นบุคคลภายนอกชุมชนประมงบางเสร่และมีมุมมองถึงอัตลักษณ์ชุมชนนี้เมื่อผ่านความสัมพันธ์กับ คนภายในชุมชน โดยแนวทางการวิจัยนี้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ค่าอันดับของการเลือกวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชน

ประมงบางเสร่ของทุกกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมในการวิจัย ทั้งกลุ่มบุคคลทั้งบุคคลภายในชุมชนและภายนอกชุมชนมี มโนทัศน์สอดคล้องตรงกันว่าวัฒนธรรมทั้ง 4 ด้าน ที่ได้เลือกนี้เป็นวัฒนธรรมในภาพรวมของชุมชนประมงบางเสร่ คือ

1. วัฒนธรรมด้านวรรณกรรมพื้นบ้าน คือ วิถีประมง
2. วัฒนธรรมด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานที่สักการะ คือ วัดหลวงพ่อทองอยู่
3. วัฒนธรรมด้านภูมิศาสตร์ทางทะเล คือ วิวทะเล
4. วัฒนธรรมด้านภูมิทัศน์ คือ ค่ายลูกเสือและต้นยางนา (สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่)

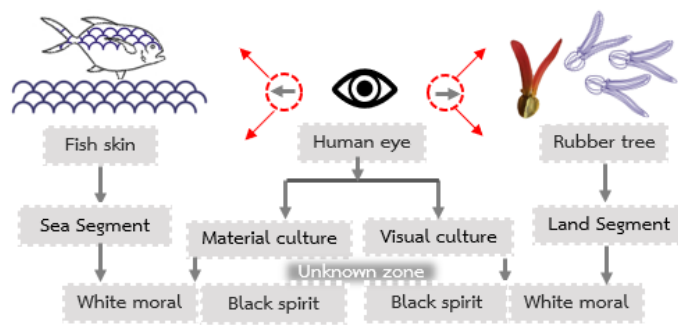
จากการวิเคราะห์จากกรอบอัตลักษณ์ร่วมของสังคมชุมชน และกรอบอัตลักษณ์เชิงความสัมพันธ์ระหว่าง สังคมต่อสังคมทั้ง 2 กรอบ ร่วมกันนำสู่อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่ตามความสอดคล้อง ดังนี้

1. อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นวิถีประมง
2. อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นวิวทะเล
3. อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นวัดหลวงพ่อทองอยู่
4. อัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่โดยใช้ภาพแทนเป็นต้นยางนา (สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่)

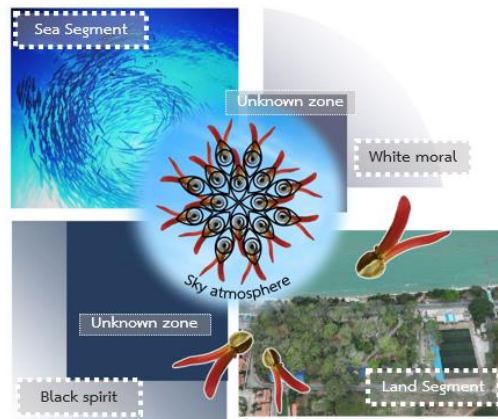
ภาพที่ 1 อัตลักษณ์ของชุมชนประมงบางเสร่

การวิเคราะห์องค์ประกอบตามอัตลักษณ์ชุมชนด้านวิวทะเลในภาคของท้องทะเล (Sea Segment) โดยใช้ วัฒนธรรมจากรูปแบบ (Pattern) ของเกล็ดปลาบนตัวปลาแทนอัตลักษณ์ชุมชนด้านวิถีประมงสื่อความหมายเชิง อนุรักษ์ และวิเคราะห์องค์ประกอบตามอัตลักษณ์ชุมชนด้านสวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ในภาคของผืนดิน (Land Segment) โดยใช้วัฒนธรรมด้วยลายเส้นจากรูปทรงและสี (Outline Figure and Color) ของผลต้นยางนา แทนอัตลักษณ์ชุมชนด้านสวนสาธารณะสื่อความหมายเชิงอนุรักษ์ ทั้งสองส่วนถูกเชื่อมต่อกันด้วยชั้นบรรยากาศ ของท้องฟ้า ส่วนการวิเคราะห์เชิงทัศนธรรมในอัตลักษณ์ชุมชนด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งสักการะจากสัจธรรมใน คำสอนของหลวงพ่อทองอยู่ โดยใช้ภาพแทนด้วยรูปดวงตามนุษย์แสดงหมายถึงประสาทสัมผัสและจิตใจ ของมนุษย์ที่ได้กระทบกับสิ่งเร้าในสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยเริ่มมุมมองจากสภาวะความไม่รู้ (Unknown Zone) จนมีประสบการณ์เรียนรู้, รับรู้และเข้าใจสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งวัตถุธาตุและศีลธรรมที่เกิดขึ้นหรือ เปลี่ยนแปลงไปในวัฏจักรชีวิตของมนุษย์แต่ละปัจเจกในแต่ละด้าน ดังภาพที่ 2

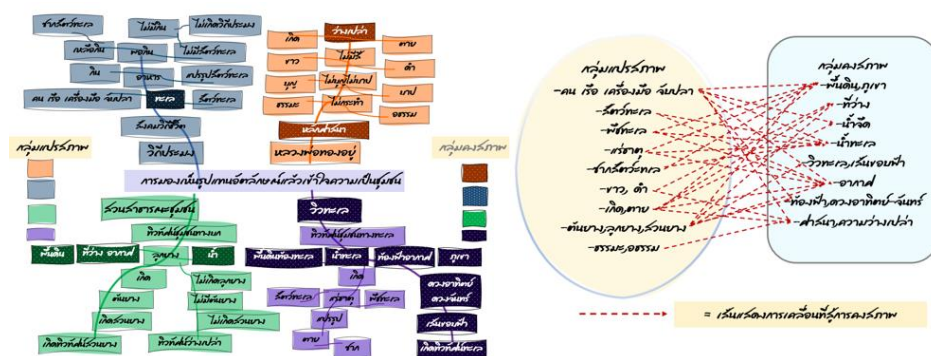
ภาพที่ 2 การพิจารณาระบบสัญลักษณ์ในกรอบของ ทศนธรรมและวัตรธรรม

ในการพิจารณาสัญลักษณ์อย่างสัมพันธ์กับภาพ (Visual Images) การใช้ภาพแทนด้วยรูปดวงตามนุษย์ที่สามารถเรียนรู้ รับรู้และสัมผัสภาพของสิ่งเร้าที่แทนด้วย เกล็ดบนตัวปลาและผลต้นยางนา ในหลายมุมมองโดยเป็นลักษณะศูนย์รวมความคิดในจิตใจของแต่ละปัจเจกที่สามารถสะท้อนและแสดงพฤติกรรมต่อสัญลักษณ์ภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การพิจารณาสัญลักษณ์อย่างสัมพันธ์กับภาพ

แนวคิดทางการออกแบบภาพกราฟิกในระบบสัญลักษณ์ (Graphic Design Thinking) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบตามอัตลักษณ์ชุมชนทั้ง 4 ด้าน โดยใช้ ด้วยการสร้างแผนผังความคิด (Mind Mapping) และแผนผังความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์แต่ละด้านตามเกณฑ์ของสิ่งคงสภาพสู่สิ่งแปรเปลี่ยนในวิถีธรรมชาติ ดังภาพที่ 4

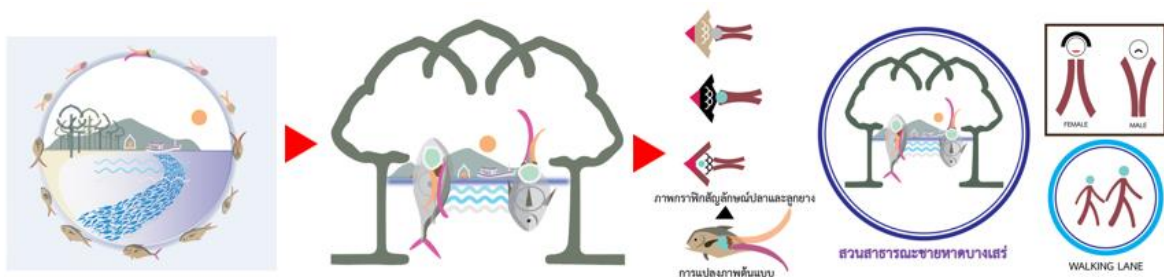
ภาพที่ 4 แผนผังความคิดและแผนผังความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์

การวางแผนผังความคิดแทนอัตลักษณ์เพื่อการแยกกลุ่มคงรูปและกลุ่มแปรรูปในกิ่งอัตลักษณ์แต่ละด้าน เชื่อมโยงกับการวิเคราะห์แผนผังความสัมพันธ์ในการเคลื่อนที่จากสิ่งแปรเปลี่ยนรูปสู่สิ่งคงรูป พบว่า สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายแสดงอัตลักษณ์ชุมชนทั้ง 4 ด้าน จำแนกได้ ดังนี้

1. วิถีประมง แทนความหมายด้วยภาพของ ปลาโหมงามซึ่งเป็นปลาพื้นถิ่น
2. วิถีทะเล แทนความหมายด้วยภาพที่เกิดจากองค์ประกอบของการประสานกันของเส้นขอบฟ้า ในทิศทางระนาบของผิวน้ำทะเลและทิศทางอิสระของสันเขาผนวกกับเส้นขอบวงกลมของดวงอาทิตย์ โดยมีภาพเรือประมงล่องบนเกลียวคลื่นอยู่ในระยะใกล้สายตา
3. หลวงพ่อทองอยู่ แทนความหมายด้วยพื้นที่เว้นว่างแสดงความว่างเปล่าตามหลักพุทธศาสนา
4. สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ แทนความหมายด้วยภาพของ ลูกยาง

กระบวนการออกแบบภาพกราฟิกบนพื้นฐานสำคัญ คือ ความเข้าใจเรื่องราวของชุมชนบางเสร่ เป็นการออกแบบสร้างสรรค์ฉากหลังให้เปรียบเสมือนเป็นสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยการกำหนดขอบเขตของพื้นที่ว่างด้วยความพึงกระจายของเม็ดสีแทนความว่างเปล่าตามหลักพุทธศาสนาในอัตลักษณ์ด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งสักการะ และวางองค์ประกอบของสัญลักษณ์วิถีทะเลเป็นภาพภูมิทัศน์ชุมชนที่ประกอบด้วย เส้นขอบฟ้าของผิวน้ำทะเล เรือประมงบนเกลียวคลื่น สันเขา โปสท์ของวัดบางเสร่คงคารามและดวงอาทิตย์ยามตกดิน ด้วยเส้นโครงร่าง รูปทรงทางเรขาคณิต ที่ถูกลดสัดส่วนด้วยระยะไกลจากสายตา และลงสีด้วยโทนสีเหมือนจริงอันเป็นภาพที่คุ้นชินของคนทั่วไปหรือนักท่องเที่ยวได้ตรงกลางพื้นที่ว่างของฉากหลัง

การออกแบบฉากหน้าของภาพกราฟิกเป็นการออกแบบภาพแทนความเป็นอยู่ของชาวบางเสร่ภายในชุมชน โดยการวางองค์ประกอบสัญลักษณ์ของต้นยางด้วยลายเส้นที่มีความเด่นชัดแทนอัตลักษณ์ด้านสวนสาธารณะชุมชนไว้เหนือเส้นขอบฟ้าบริเวณริมซ้ายถึงกึ่งกลางของพื้นที่ฉากหน้า และใช้เทคนิคการแปลงภาพ (Morphing) จากสัญลักษณ์ของลูกยาง เปลี่ยนไปเป็นสัญลักษณ์ของปลาแทนอัตลักษณ์ด้านวิถีประมง ที่ตำแหน่งทิศ 3 นาฬิกา และ 9 นาฬิกาของเส้นขอบฟ้า แสดงการแปรรูปของสิ่งมีชีวิตในอัตลักษณ์ของทั้งสองด้านตามธรรมชาติที่ยังคงดำรงอยู่คู่กับพื้นที่ของชุมชนมาอย่างยาวนาน โดยมีวงจรของการเปลี่ยนรูปบนขอบเขตของเส้นรอบวงกลม เปรียบเสมือนการเกิดขึ้นคงอยู่และดับไปตามวิถีวัฏสงสารในหลักพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาหลักของชาวชุมชนบางเสร่ นำสู่การสร้างสรรค์รูปแทนสัญลักษณ์ชุมชน (Logo) เพื่อระบุถึงการใช้อยู่อาศัยของอาคารในสวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เพื่อการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะ ดังภาพที่ 5

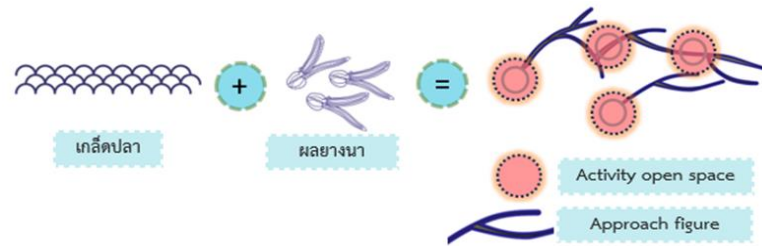

ภาพที่ 5 ภาพกราฟิกแทนอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่เพื่อการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะ

การผสมผสานองค์ประกอบจากการเปลี่ยนรูปของสิ่งเร้าจากการประสานกันของตัวปลาและผลต้นยางนา เป็นระบบสัญลักษณ์แทนอัตลักษณ์ชุมชนบางเสร่ในเชิงอนุรักษ์ เป็นการกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ในการเรียนรู้ รับรู้ สัมผัสสภาพหรือรูปแบบที่จับต้องได้จากงานเชิงสถาปัตยกรรมในพื้นที่สวนสาธารณะด้วยการสร้างแนวรูปแบบ (Pattern) ในลักษณะสามมิติ ให้สอดคล้องกับระบบสัญลักษณ์ของชุมชน ดังนั้น การสร้างสรรค์ลานกิจกรรม

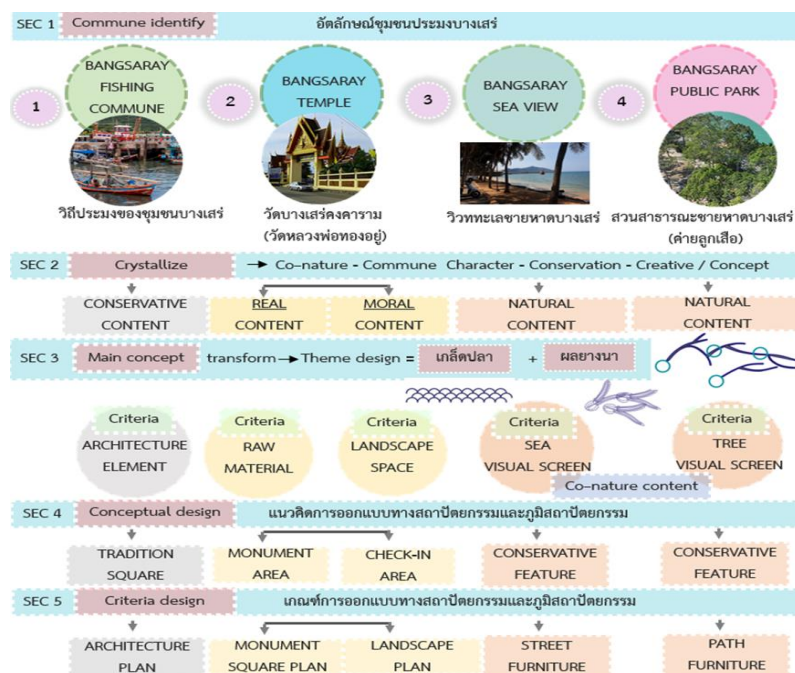

สาธารณะ (Activity Open Space) ที่เหมาะสม มีมุมมองแบบเปิดกว้างและโอบล้อมด้วยพืชพรรณไม้ที่มีความร่มรื่น สร้างสรรค์อารมณ์ผ่อนคลาย (Approach Figure) พร้อมต้อนรับบุคคลทั่วไปที่มีโอกาสเดินทางมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมชุมชนบางเสร่ จึงสะท้อนถึงสภาพสังคมชุมชนบางเสร่ รวมทั้งระลึกถึงความเป็นชุมชนประมงท้องถิ่น ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การประสานกันของเกล็ดปลาและผลต้นยางนาในระบบสัญลักษณ์ของชุมชน

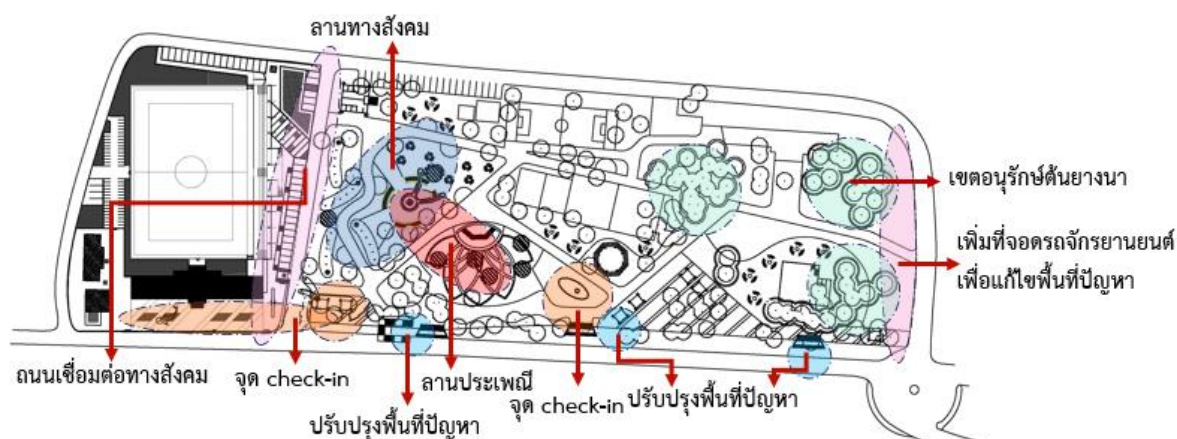
การจัดการพื้นที่ส่วนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรมเป็นกระบวนการตกผลึกทางความคิด (Crystallized Thinking) โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสำรวจบริบทของพื้นที่ส่วนสาธารณะชายหาดบางเสร่ทั้งภายในพื้นที่และสภาพแวดล้อม จากการสัมภาษณ์และสอบถามถึงทัศนคติในบริบทของอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่และพฤติกรรมในการเข้าใช้พื้นที่ส่วนสาธารณะจากผู้เข้าร่วมในการวิจัย นำมาถ่วงน้ำหนักการบูรณาการองค์ประกอบระหว่างบริบทของอัตลักษณ์ชุมชนและบริบทของพื้นที่ส่วนสาธารณะชายหาดบางเสร่ในการกำหนดความหมายของ 4C (1. Co-nature, 2. Conservation, 3. Commune Character, 4. Creative) นำสู่แนวคิดหลัก (Main Conceptual Design) ในการออกแบบจัดการพื้นที่และได้แก่นความคิด (Theme Design) ในรูปแบบของเกล็ดปลาประสานกับรูปทรงของผลยางนาและลายเส้นของปีกผลในการสร้างสรรค์แนวคิดและเกณฑ์แนวทางเชิงสถาปัตยกรรมแสดงอัตลักษณ์ชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการพื้นที่ส่วนสาธารณะชายหาดบางเสร่ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การสังเคราะห์ข้อมูลนำสู่แนวความคิดหลักในการจัดการพื้นที่ส่วนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรม

จากแนวคิดหลักในการออกแบบดังกล่าวนำสู่การสังเคราะห์บริเวณพื้นที่ที่มีความเหมาะสม (Zoning) จากความต้องการกลุ่มพื้นที่ใช้สอยของชาวชุมชนและกลุ่มบุคคลภายนอกชุมชน นักท่องเที่ยวรวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ปัญหาในพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ แสดงอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรม

การสังเคราะห์พื้นที่ที่เหมาะสมภายในสวนสาธารณะบูรณาการร่วมกับแนวคิดหลัก (Main Conceptual Design) ของการออกแบบจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่และแกนความคิด (Theme Design) ในรูปแบบของเกล็ดปลาประสานกับรูปทรงของผลยางนาและลายเส้นของปีกผล นำสู่แนวคิดและเกณฑ์แนวทางในงานทางสถาปัตยกรรม เป็นกระบวนการการออกแบบเชิงรูปธรรมแสดงอัตลักษณ์ชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 การสังเคราะห์พื้นที่นำสู่การออกแบบในการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่

อภิปรายผล

ผลการวิจัยอัตลักษณ์ชุมชนประมงท้องถิ่นสู่การออกแบบภาพกราฟิกเพื่อการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เชิงสถาปัตยกรรม พบว่า การออกแบบภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ ในบริบทของการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ กระบวนการออกแบบภาพกราฟิกบนพื้นฐานสำคัญคือความเข้าใจเรื่องราวของชุมชนบางเสร่ เป็นการออกแบบสร้างสรรค์ฉากหน้าด้วยกลุ่มต้นยางนาที่เป็นพืชพื้นถิ่นและการแปลงภาพจากสัญลักษณ์ของลูกยางเป็นสัญลักษณ์ของปลาฉลามงาที่เป็นปลาท้องถิ่น ฉากหลังให้เปรียบเสมือนเป็นสภาพแวดล้อมของชุมชนโดยการกำหนดขอบเขตของพื้นที่ว่างด้วยความฟุ้งกระจายของเม็ดสีแทนความว่างเปล่าตามหลักพุทธศาสนาในอัตลักษณ์ด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งสักการะ และวางองค์ประกอบของสัญลักษณ์แทนอัตลักษณ์วิถีทะเลเป็นภาพภูมิทัศน์ชุมชนที่ประกอบด้วย เส้นขอบฟ้าของผิวน้ำทะเล เรือประมงบนเกลียวคลื่น สันเขา โบสถ์ของวัดบางเสร่คงคาราม และดวงอาทิตย์ยามตกดิน ด้วยเส้นโครงร่าง รูปทรงทางเรขาคณิต นำสู่การสร้างสรรครูปแทนสัญลักษณ์ชุมชน (Logo) เพื่อระบุถึงการใช้อยู่อาศัยของอาคารในสวนสาธารณะชายหาดบางเสร่เพื่อการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะตามหลักอัตลักษณ์ ได้แก่ 1) วิถีประมง 2) ทางเครื่อง 3) ประเพณีสงกรานต์ 9 วัน 4) วัดหลวงพ่อดำอยู่ 5) ทางทะเล 6) อาหาร ได้แก่ อาหารทะเล และ 7) ค่ายลูกเรือและต้นยางนา (สวนสาธารณะ) (ปัทวี สัตยวงศ์ทิพย์, 2564) และแนวทางการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมบนพื้นที่ด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เกิดจากการถอดอัตลักษณ์ชุมชน (สาทิณี วัฒนกิจ และณัฐนิภรณ์ น้อยเสงี่ยม, 2561) รวมทั้งการออกแบบสถาปัตยกรรมการตอบสนองและการแก้ปัญหา (Direct responses And Problem Solving) เป็นการค้นคว้าทางการออกแบบในวิถีของการสืบสวน และประมวลองค์ความรู้ใหม่ (ณรงพน ไส้ประกอบทรัพย์, 2556)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนประมงบางเสร่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) วิถีประมง แทนความหมายด้วยภาพของ ปลาหมึกงามซึ่งเป็นปลาพื้นถิ่น 2) วิถีทะเล แทนความหมายด้วยภาพที่เกิดจากองค์ประกอบของการประสานกันของเส้นขอบฟ้าในทิศทางระนาบของผิวน้ำทะเล 3) หลวงพ่อทองอยู่ แทนความหมายด้วยพื้นที่เว้นว่าง แสดงความว่างเปล่าตามหลักพุทธศาสนา และ 4) สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ แทนความหมายด้วยภาพของ ลูกลาย นำองค์ประกอบต่าง ๆ สู่การออกแบบภาพกราฟิกแสดงอัตลักษณ์ ในบริบทของการจัดการพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ ภาพกราฟิกที่สู่ถึงการออกแบบที่แทนความเป็นอยู่ของชาวบางเสร่ภายในชุมชน โดยมีองค์ประกอบตามอัตลักษณ์ชุมชนด้านวิถีทะเลในภาคของท้องทะเล (Sea Segment) และรูปแบบ (Pattern) ของปลาหมึกงาม และเกล็ดปลาแทนอัตลักษณ์ชุมชน องค์ประกอบตามอัตลักษณ์ชุมชนด้านสวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ในภาคของผืนดิน (Land Segment) โดยใช้รูปทรงและสี (Outline Figure and Color) ของผลต้นยางนาแทนอัตลักษณ์ชุมชนด้านสวนสาธารณะสื่อความหมายเชิงอนุรักษ์ เชื่อมด้วยชั้นบรรยากาศของท้องฟ้า ส่วนการวิเคราะห์เชิงทัศนธรรมในอัตลักษณ์ชุมชนใช้ภาพแทนด้วยการเปลี่ยนรูปของปลาหมึกงามและลูกลายเปรียบเสมือนวิถีวิถีสังสารของสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถคงรูปอยู่ได้ในหลักพุทธศาสนาและนำมิติของการแปรเปลี่ยนรูประหว่างลูกลายกับปลาหมึกงามสู่แนวทางการออกแบบแผนผังในแนวระนาบ 2 มิติ แปรเปลี่ยนเป็นรูปทรง 3 มิติ เชิงสถาปัตยกรรมบนพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ การปรับพื้นที่สวนสาธารณะชายหาดบางเสร่ของชาวชุมชนจะยึดถือหลักการสืบสานประเพณีและงานเทศกาลเป็นหลักสำคัญของการใช้พื้นที่ ควรสร้างลานประเพณีในตำแหน่งที่สะดวกในการเข้าถึง และเป็นพื้นที่ที่ติดชายหาดและทะเล เพื่อสร้างการเชื่อมโยงวิถีประมงของชุมชนกับพื้นที่สวนสาธารณะ ควรเน้นการสร้างสรรค์โครงสร้างที่ความปลอดภัยและประโยชน์จากการเข้าใช้อาคารมีการออกแบบเพื่อผู้พิการในการเข้าใช้พื้นที่ เช่น การลดความต่างระดับด้วยระดับขั้นและชันพนักบันไดร่วมกับองค์ประกอบความลาดของทางเดินผู้พิการ เพื่อแก้ปัญหาการเข้าถึงจากปัญหามันไต่ทางเข้าด้านหน้าของสวนสาธารณะติดชายหาดที่มีความสูงจากระดับถนน การวางผังเพิ่มพื้นที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการสร้างลานทางสังคมสำหรับการนัดพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพประมงเสมือนหนึ่งเป็นลานเพื่อการอนุรักษ์อาชีพประมงของชุมชน ลานทางสังคมประเพณีและลานกิจกรรมภายในพื้นที่สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ คชสีห์ และเอกรินทร์ อนุกุลยุทธธน. (2562). มิติการใช้พื้นที่สาธารณะและบทบาทความเป็นชุมชนดั้งเดิมในเมืองเชียงใหม่. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 20(1), 1-14.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2561). ประเพณีชุมชน. เรียกใช้เมื่อ 15 มีนาคม 2567 จาก <https://www.m-culture.go.th/th>
- กองยุทธศาสตร์และงบประมาณเทศบาลตำบลบางเสร่. (2566). แผนพัฒนาระดับท้องถิ่นฉบับทบทวน พ.ศ. 2566-2570. ชลบุรี: เทศบาลตำบลบางเสร่.
- ณรงพน ไส่ประกอบทรัพย์. (2556). บูรณาการการค้นคว้าวิจัยกับกระบวนการออกแบบสถาปัตยกรรม: การพัฒนาร่วมกันระหว่างโจทย์และผลลัพธ์. วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง, 15(30), 30-45.
- เทศบาลตำบลบางเสร่. (2566). แผนดำเนินงาน 2566. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2567 จาก https://www.bangsaray.go.th/images/sub_1510281980/แผนดำเนินงาน2566.pdf
- ปัทวี สัตยวงศ์ทิพย์. (2564). การพัฒนางานพิมพ์ผ้าเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากแบบมีส่วนร่วม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. ใน รายงานการวิจัย. สำนักงานวิจัยแห่งชาติ.

- สาทิณี วัฒนกิจ และณัฐนิภรณ์ น้อยแสงี่ยม. (2561). การค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมและผังภูมิทัศน์ชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2561). โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. เรียกใช้เมื่อ 1 มีนาคม 2567 จาก <https://eeco.or.th/th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2566-2570. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2567 จาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=index>
- องค์การสหประชาชาติ. (2566). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs : Sustainable Development Goals). เรียกใช้เมื่อ 7 มีนาคม 2567 จาก <https://thailand.un.org/th/sdgs>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative Research and Case Study Applications in Education*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Nastasi, B. K. & Schensul, S. L. (2005). Contributions of qualitative research to the validity of intervention research. *Journal of School Psychology*, 43(3), 177-195.